

ARBEJDESTILSYNET ÅRSOPGØRELSE 2020

ANMELDTE ERHVERVSSYGDOMME 2015-2020

I 2020 er der anmeldt omkring 15.500 erhvervssygdomme, og dermed er antallet faldet med 10 pct. i forhold til 2019. Fra 2015 til 2020 er antallet af anmeldelser faldet med ca. 6.200 anmeldelser, svarende til et fald på 29 pct. I 2020 udgør muskelskeletsygdomme den største gruppe blandt anmeldte erhvervssygdomme efterfulgt af psykiske sygdomme.

Arbejdstilsynets årsopgørelse indeholder oplysninger om anmeldte erhvervssygdomme i perioden 2015-2020 fordelt på sygdomsgrupper, påvirkninger i arbejdsmiljøet (årsager), køn, alder og brancher.

Denne rapport suppleres af to bilag. I bilag A findes flere detaljer om data og baggrund. I Bilag B er der flere tabeller og figurer.

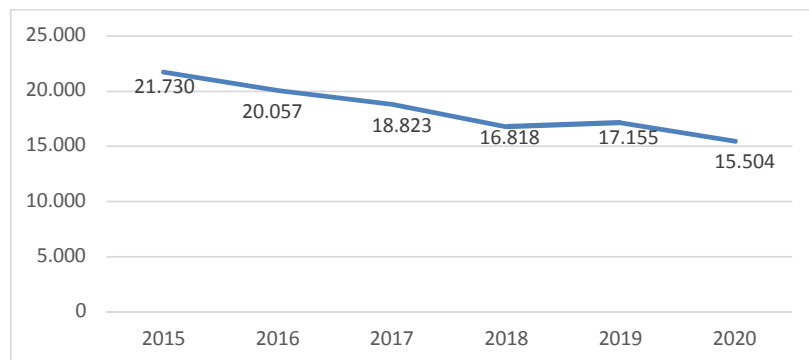
Anmeldte erhvervssygdomme 2015-2020

Der er i 2020 anmeldt 15.504 erhvervssygdomme, og dermed er antallet af anmeldte sygdomme faldet med 10 pct. siden 2019. Siden 2015 er antallet af anmeldelser samlet faldet med ca. 6.200 anmeldelser, svarende til et fald på 29 pct. Dette fald sker efter en stigning i antallet i perioden 2011-2015. I 2011 var der 17.411 anmeldte erhvervssygdomme.

Tallene i årsopgørelsen giver ikke det fulde billede af forekomsten af erhvervssygdomme, da statistikken er påvirket af en vis underanmeldelse. Desuden kan flere faktorer påvirke antallet af anmeldte erhvervssygdomme, fx problemer i arbejdsmiljøet, der ligger år tilbage, opmærksomhed eller presseomtale vedr. bestemte arbejdsmiljøområder. Det betyder, at antallet af anmeldelser kan svinge fra år til år.

2020 var et særligt år pga. corona, og corona kan have påvirket udviklingen i antallet af anmeldte erhvervssygdomme generelt set. Isoleret set ift. coronavirus var der 418 anmeldelser, hvor coronavirus var angivet som diagnose eller påvirkning, svarende til under 3 pct. af anmeldelserne.

Figur 1: Antal erhvervssygdomme anmeldt til Erhvervssygdomsregisteret 2015-2020.

Antal anmeldte erhvervssygdomme er faldet med 10 pct. fra 2019 til 2020. Fra 2015 til 2020 er der et fald på 29 pct.

LÆS MERE

På Arbejdstilsynets hjemmeside <https://at.dk/arbejds-miljoe-i-tal/anmeldte-erhvervssygdomme-i-tal/> er der mulighed for ved selvbetjening at finde yderligere oplysninger om anmeldte erhvervssygdomme 2015-2020

Muskelskelettsygdomme og psykiske sygdomme udgør halvdelen af anmeldelserne

Omkring halvdelen (54 pct.) af alle anmeldte erhvervssygdomme i 2020 omhandler muskelskelettsygdomme og psykiske sygdomme, se tabel 1 i bilag B. Denne procentandel har været omtrent den samme hvert år i perioden 2015-2020.

Der er et fald i antallet af anmeldelser i forhold til de fleste sygdomsgrupper. Eneste undtagelse er gruppen Andre sygdomme, som indeholder coronavirusinfektion. Gruppen udgør dog kun 5 pct. af det samlede antal anmeldelser.

Muskelskelettsygdomme udgør i 2020 den største gruppe af anmeldelserne med 4.807 anmeldelser. Dette svarer til 31 pct. af de anmeldte erhvervssygdomme. Andelen har været på næsten samme niveau siden 2015, dog med en svagt aftagende tendens.

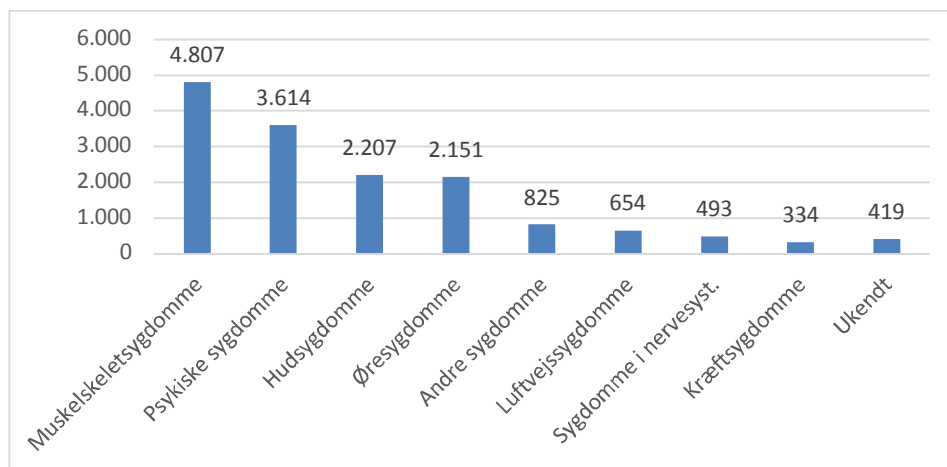
De fleste tilfælde af muskelskelettsygdomme vedrører skulderlidelser, dernæst ryglidelser, og den tredjestørste gruppe vedrører albuelidelser, se tabel 3 i bilag B.

Psykiske sygdomme udgør med 3.614 anmeldelser den andenstørste gruppe af anmeldelser i 2020, svarende til 23 pct. af de anmeldte sygdomme. Andelen af psykiske sygdomme set i forhold til de samlede anmeldelser har været på næsten samme niveau siden 2015, og antallet er faldet med samme andel som erhvervssygdomme generelt.

54%

**af alle anmeldte
erhvervssygdomme i
2020 var enten om
muskelskeletsygdom
me eller psykiske
sygdomme**

Figur 2: Anmeldte erhvervssygdomme i 2020 fordelt på sygdomsgrupper.

Note: Ukendt: Kun de anmeldelser, som anmeldes elektronisk, bliver registreret med diagnose og dermed sygdomsgruppe i Arbejdstilsynets Erhvervssygdomsregister.

Note: Coronavirusinfektion registreres i gruppen Andre Sygdomme

Hudsygdomme udgør sammen med øresygdomme den tredjestørste andel med hver 14 pct. af de anmeldte tilfælde i 2020.

For de øvrige sygdomsgrupper er antallet af anmeldelser væsentligt mindre, idet de hver især kun tegner sig for mellem 330-830 anmeldelser. Det svarer til 2-5 pct. af alle årets anmeldte tilfælde hver.

Kønsforskelle i anmeldte typer af sygdomme

Fordelingen af antallet af anmeldte erhvervssygdomme mellem mænd og kvinder er

nogenlunde ens i 2020 med henholdsvis 52 pct. for kvinder og 48 pct. for mænd. Antallet af anmeldte erhvervssygdomme pr. 10.000 beskæftigede (incidens) er i 2020 lidt højere for kvinder (58 pr. 10.000 beskæftigede kvinder) end for mænd (49), se tabel 5 i bilag B. Læs også om incidens i bilag A.

For nogle typer sygdomme er der store kønsforskelle i anmeldemønstret i perioden 2015-2020. Der er i 2020 fx væsentlig flere anmeldelser vedrørende mænd end kvinder for sygdomsgrupperne øresygdomme (91 pct. mænd og 9 pct. kvinder) og luftvejssygdomme (76 pct. mænd og 24 pct. kvinder). Omvendt er der flere anmeldelser vedrørende kvinder end mænd, når det gælder psykiske sygdomme (76 pct. kvinder og 24 pct. mænd) og hudsygdomme (62 pct. kvinder og 38 pct. mænd), se figur 1 i bilag B.

Flest anmeldte muskelskeletpåvirkninger og psykosociale påvirkninger

Når en erhvervssygdom anmeldes, skal det altid angives, hvilke påvirkninger der mistænkes at have forårsaget sygdommen. I 2020 er der i alt oplyst 22.037 påvirkninger, som helt eller delvist kan have forårsaget sygdommene. For hver anmeldelse er der i gennemsnit angivet ca. 1,4 påvirkninger.

Påvirkningerne i arbejdsmiljøet giver et billede af, hvilke årsager i arbejdsmiljøet som kan føre til sygdom, se figur 3. Muskelskeletpåvirkninger og psykosociale påvirkninger er oftest anført som årsag til henholdsvis muskelskeletsygdomme og psykiske sygdomme.

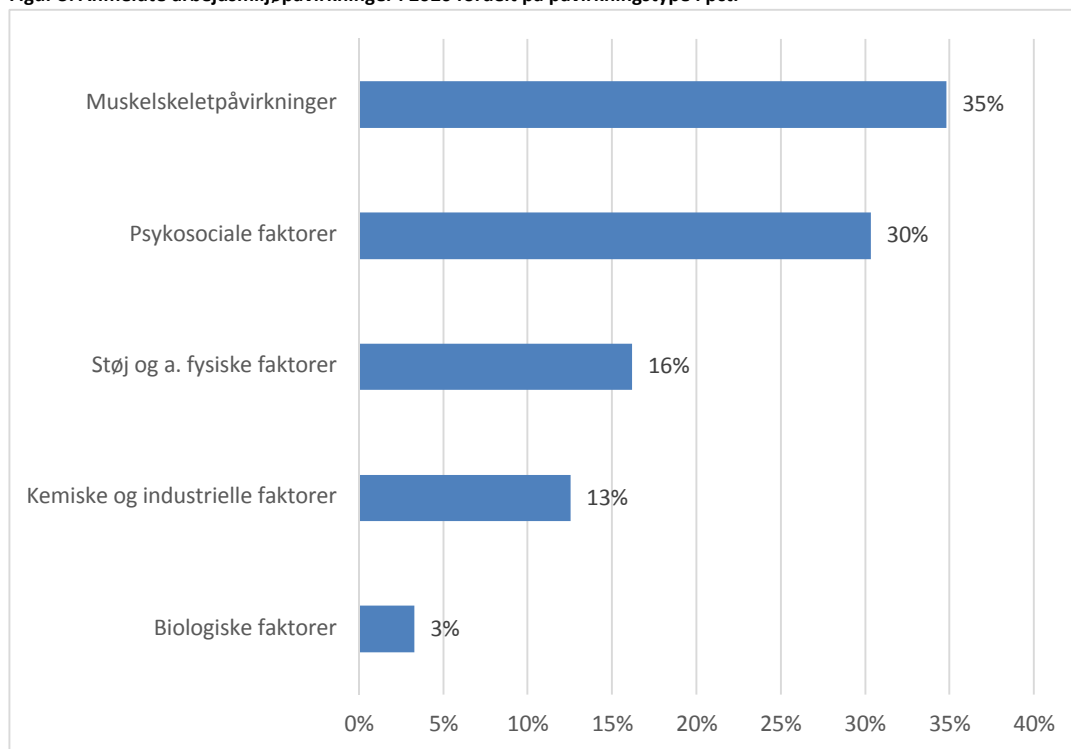
De øvrige tre typer arbejdsmiljøpåvirkninger, som er støj og andre fysiske faktorer, kemiske og industrielle faktorer og biologiske faktorer, kan forårsage flere forskellige grupper af sygdomme som fx hudsygdomme, luftvejssygdomme, kræftsygdomme og høreskader.

74 %

**af de psykiske
anmeldelser i
2019 vedrører
kvinder**

**Mens der
anmeldes lige
mange
muskelskeletsyg-
domme for
mænd og
kvinder**

Figur 3: Anmeldte arbejdsmiljøpåvirkninger i 2020 fordelt på påvirkningstype i pct.

Note: Kun de anmeldelser som anmeldes elektronisk bliver registreret med påvirkninger i Erhvervssygdomsregistret.

Muskelskeletpåvirkninger udgør med 35 pct. den største påvirkningstype i forbindelse med en anmeldt erhvervssygdom, se figur 3. Her er det især løfte- og bærearbejde, skub- og trækarbejde samt repetitivt arbejde, der bliver anmeldt. Dernæst kommer dårlige arbejdsstillinger, se tabel 7 i bilag B.

Psykosociale faktorer udgør den næststørste påvirkningstype med 30 pct. Her er det især arbejdsrelationer og stor arbejdsmængde (kvantitative krav), der er anmeldt. Arbejdsrelationer omfatter bl.a. problematiske arbejdsrelationer til chefer eller kolleger.

Støj og andre fysiske faktorer udgør sammen med kemiske og industrielle faktorer henholdsvis 16 pct. og 13 pct. af de nævnte årsager. Kategorien støj og andre faktorer handler også om vibrationer, mens kemiske og industrielle faktorer handler om fx vådt arbejde, rengøringsmidler, maling, lim, støv, røg og fibre. Biologiske årsager udgør 1 pct. af årsagerne.

Anmeldelser fordelt på branchegrupper

Figur 4 viser anmeldte erhvervssygdomme i 2020 fordelt på 36 branchegrupper pr. 10.000 beskæftigede i branchegruppen.

Den gennemsnitlige incidens er faldet fra 59 i 2019 til 53 i 2020. Faldet følger faldet i antallet af anmeldelser og ses for de fleste branchegrupper.

Branchegruppen Slagterier er for syvende år i træk den branchegruppe med den højeste incidens af anmeldte erhvervssygdomme. I denne branchegruppe er der 140

sygdoms anmeldelser pr. 10.000 beskæftigede, hvilket er mere end tre gange højere end gennemsnittet for alle branchegrupper. Der er dog sket et betydeligt fald i incidensen for slagterierne siden 2019, hvor den var på 199 anmeldelser pr. 10.000 beskæftigede.

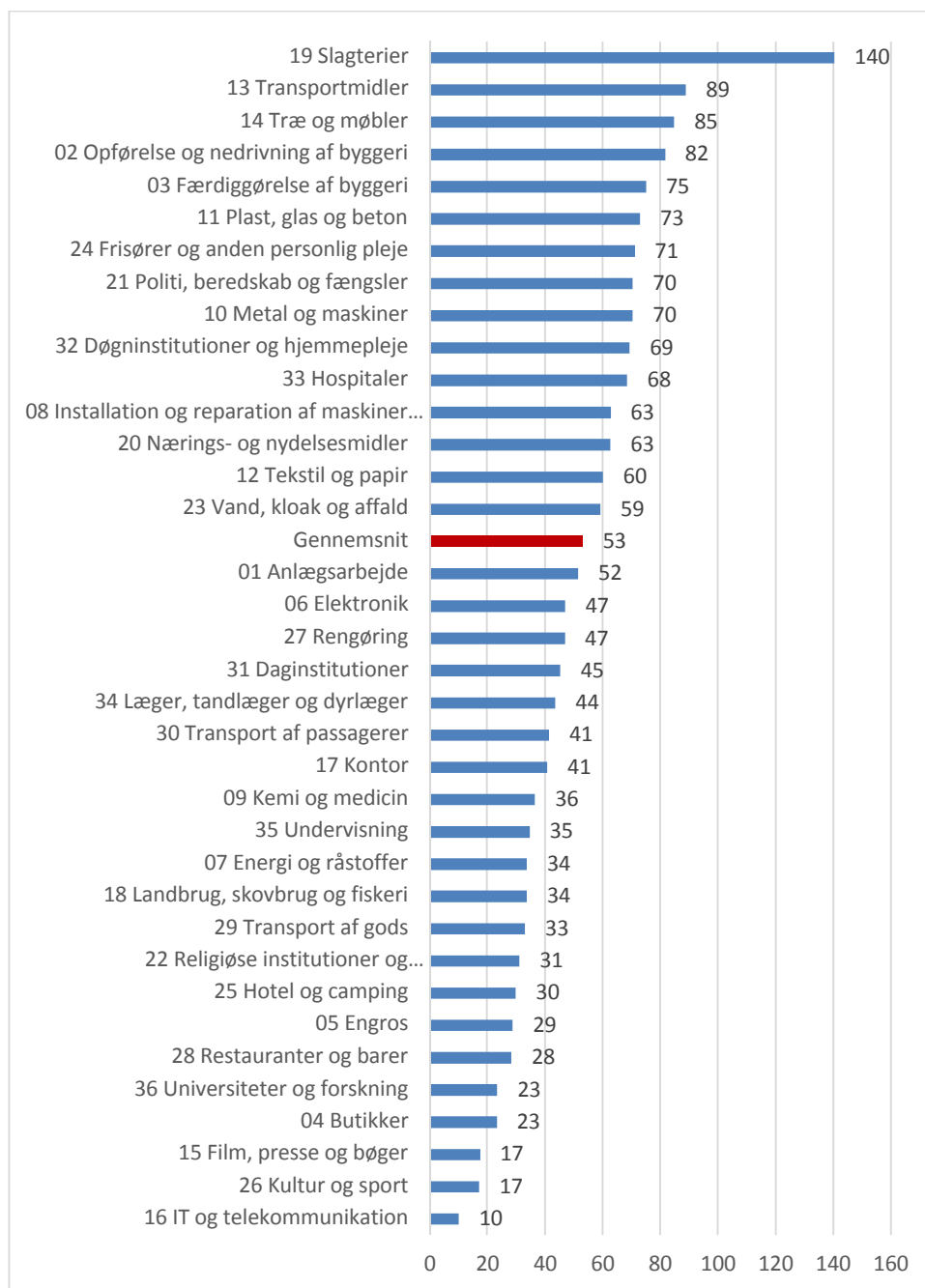
Også andre branchegrupper som fx Transportmidler og Træ og møbler ligger over gennemsnittet, men betydeligt under slagterier.

Branchegruppen Hospitaler har haft en stigning i incidens fra 53 i 2019 til 68 i 2020. Derved er den gået fra at ligge lige under gennemsnittet til at have den 11. højeste incidens. Omkring halvdelen af stigningen i antallet af anmeldte erhvervssygdomme i branchegruppen hospitaler skyldes Covid-19.

Opgørelsen af incidens for erhvervssygdomme er forbundet med usikkerhed, da påvirkningsperioden ikke er den samme for de forskellige sygdomme eller er ukendt, og fordi nogle påvirkninger er sket for år tilbage, se bilag A.

Andelen af de fem forskellige påvirkningstyper (jf. figur 3) for hver branchegruppe fremgår af figur 5 i bilag B. Her ses fx, at for slagterier udgør muskelskeletpåvirkninger 75 pct. af de anmeldte påvirkninger.

Figur 4: Antal anmeldte erhvervssygdomme 2020 pr. 10.000 beskæftigede fordelt på 36 branchegrupper.

Kilde: Arbejdstilsynets erhvervssygdomsregister og Danmarks Statistiks Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik (RAS).

De anmeldte erhvervssygdomme inden for branchegruppen "kontor" omfatter, ud over administrativt arbejde, også anmeldelser knyttet til fx social- og sundhedsarbejde samt omsorgs- og pædagogarbejde, hvis arbejdsgiveren er registreret som kommunal administration i stedet for fx plejehjem eller daginstitutioner.

Opgjort pr. 28/4 2020. Antallet af anmeldelser i en branche kan ændre sig løbende i takt med sagsbehandlingen i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.